

תורה אור • מגילת אסתר • מאמר 6

ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב ותקם אסתר...

”והושיט המלך לאסתר את שרביט הזהב”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/6](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/6)

1 ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב ותקם אסתר ותעמוד לפני המלך וגוי. להבין ענין השינויים שבין פרשה זו לפרשה שלמעלה דשם נאמר ויושט המלך את שרביט הזהב אשר בידו.

”והמלך הושיט לאסתר את שרביט הזהב, ואסתר קמה ועמדה לפני המלך” וגוי. [יש להבין] את ההבדלים בין פרשה זו לפרשה שלמעלה, שבה נאמר: ”והמלך הושיט את שרביט הזהב אשר בידו”.

וגם שם נאמר ותגע בראש השרביט. וכאן משמע שנתן לה כל השרביט. וגם להבין ענין זה בכל זמן מהו.

גם שם נאמר: ”ותיגע בראש השרביט”, ואילו כאן משמע שנתן לה את השרביט כולו. [יש להבין] גם מה עניינו של הדבר בכל עת.

הנה כנס”י [כנסת ישראל] נקראת בשם אסתר על שם ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא. כי פני ה' שהוא גילוי שכינתו

כנסת ישראל נקראת בשם אסתר על שם הפסוק ”ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא”. שכן פני ה', שהם גילוי שכינתו,

כמ”ש יאר ה' פניו אליך הוא עכשיו בזמן הגלות מסותרת בבחי' ביום ההוא (כי יום ההוא מורה על יום שאינו נראה ונגלה משא”כ יום הזה).

כמו שכתוב: ”יאר ה' פניו אליך”, מוסתרים עתה, בזמן הגלות, בבחינת ”ביום ההוא” (שהרי ”היום ההוא” מציין יום שאינו נראה ומתגלה, בשונה מ”היום הזה”).

ודרך פרט בכל נפש מישראל הנה כאשר בחי' נצוץ נפשו האלהית הוא מכוסה ומלוכש בלבושי מחשבה דבור מעשה הגשמיים ואין אור ה' שורה ומתגלה בו להיות נתפס ונקבע במוחו ולבו האהבה לה' לדבקה בו בהתגלות הלב

וכך גם בפרט, בכל נפש מישראל: כאשר ניצוץ נפשו האלקית מכוסה ומלוכש בלבושי המחשבה, הדיבור והמעשה הגשמיים, ואור ה' אינו שורה בו ומתגלה בו, כך שאהבתו לה' והדבקות בו אינן נתפסות ונקבעות במוחו ובלבו באופן גלוי,

כי אם בבחי' מקיף עליו מלמעלה נקרא בחינת אהבה זו בשם אסתר. שהיא מסותרת בבחי' ביום ההוא שאינה בהתגלות.

אלא היא בבחינת מקיף עליו מלמעלה — בחינת אהבה זו נקראת בשם אסתר, שכן היא מוסתרת בבחינת ”ביום ההוא”, ואינה גלויה.

2 והיא בחי' נקודה בהיכלא בפנימיות נקודת לבו ודאי מסותרת היא האהבה בכל נפש מישראל ואין לך אדם שאין לו בחי' פנימיות זו אלא שלהוציא מההעלם אל הגילוי אינה שוה בכל אדם.

זוהי הבחינה של "נקודה בהיכלא" — בפנימיות נקודת הלב שלו. האהבה אכן נסתרת בכל נפש מישראל, ואין אדם שאין בו פנימיות זו; אלא שלא כל אדם מוציא אותה מן ההעלם אל הגילוי באותה מידה.

ולכן לימות המשיח שאז יזדכך האדם אזי יהיה בבחי' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר וגו'. ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו וגו'.

לכן, בימות המשיח, כאשר האדם יזדכך, תהיה הבחינה של "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר" וגו'. וכן נאמר: "ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו" וגו'.

פ"י שיאיר אור ה' בהתגלות עד שיהא נתפס ונקבע אפי' [אפילו] במוחו ושכל אנושי וראו כל בשר בראיה גשמית חושיית כי אלהינו הוא בחי' זה אשר לזה קוינו לו ולא בבחי' ההוא:

כלומר, אור ה' יאיר בגילוי עד שייקלט וייקבע אפילו במוחו ובשכלו האנושי; ו"ראו כל בשר" בראייה גשמית וחושית, ש"אלקינו" הוא בבחינת "זה" — זה שקיוינו לו — ולא בבחינת "ההוא".

3 והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל המועדים יהיו בטלים לע"ל [לעתיד לבוא] חוץ מפורים שנאמר וימי הפורים וגו' וזכרם לא יסוף מזרעם. וגם ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] הלכות אינן בטלים לעתיד לבא.

והנה חז"ל אמרו: "כל המועדים יהיו בטלים לעתיד לבוא, חוץ מפורים, שנאמר: וימי הפורים האלה וגו' וזכרם לא יסוף מזרעם". ועוד אמרו חז"ל: "ההלכות אינן בטלות לעתיד לבוא".

והענין הוא כי הנה ענין שבתות וימים טובים הוא שבהם הוא בחי' עליית העולמות והנצוצות שכל נצוץ נשמת ישראל מתעלה במדרגה מפני אור ה'

והענין הוא שמשמעותם של שבתות וימים טובים היא שבהם העולמות והניצוצות עולים; כל ניצוץ מנשמת ישראל עולה מדרגה מכוח אור ה'

המתגלה בעתים ההם ונתוסף בהם אורה ושמחה וחדות ה' להלהיט הנשמות לדבקה בו ית' ביתר שאת ובפרטות בפסח מתגלה אור האהבה חסד עליון בפנימיות הנשמות.

המתגלה בזמנים ההם. מתווספים בהם אור, שמחה וחדוות ה', המלהיטים את הנשמות לדבוק בו יתברך בעוצמה גדולה יותר. ובפרט, בפסח מתגלה אור האהבה, חסד עליון, בפנימיות הנשמות.

ועיי זה מתעלים כל נצוצי נשמות ישראל לעורר את האהבה רבה לה' ולדחות כל המונעים המבטלים באמצעות זאת מתעלים כל ניצוצות נשמות ישראל, כדי לעורר את האהבה הגדולה לה' ולדחות את כל מה שמפריע ומעכב אותה,

דהיינו הדברים שהם הפך ונגד אהבת ה' שהם תאוות גשמיים לאכפייא לסט"א [לסטרא אחרא]. וכמ"ש למכה מצרים בבכוריהם כל"ח [כי לעולם חסדו].

כלומר, הדברים שהם היפוכם ונגדם של אהבת ה' — וכפרט תאוות גשמיות — כדי להכניע את סטרא אחרא. וכמו שכתוב: "למכה מצרים בבכוריהם, כי לעולם חסדו".

פ"י שבכדי שיאיר לעולם אור החסד עליון הכה בכורי מצרים שהם הם ההפכים מזה. כמ"ש מי זאת עולה מן המדבר כתמרת עשן מקושרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל.

כלומר, כדי שאור החסד העליון יאיר בעולם, הוא היכה את בכורי מצרים, שהם עצמם היו היפוכו. וכמו שכתוב: "מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן, מקושרת מור ולבונה, מכל אבקת רוכל".

פ"י כנס"י [כנסת ישראל] נק' זאת היא עולה מן המדבר שהם דברים הגשמיים אשר לא לה' המה שהם דומים למקום מדבר ושממה

כלומר, כנסת ישראל נקראת "זאת". היא "עולה מן המדבר", כלומר, [עולה] מן הדברים הגשמיים שאינם שייכים לה', הדומים למקום מדברי ושומם;

וגם מדבר מלשון דבור דהיינו דברים בטלים והיא עולה מהם בשבתות ומועדים ואז הוא כתמרות עשן וגם המילה "מדבר" קשורה למילה "דיבור", כלומר, לדברים בטלים. היא עולה מהם בשבתות ובמועדים, ואז היא "כתמרות עשן".

כי כמו שעשן גשמי התהוותו הוא מחמת שהאש שורף דבר שהוא הפך טבעו דהיינו לחלוחית שיש בעצים או בפתילה שנאחז בהם האש

כשם שעשן גשמי נוצר מפני שהאש שורפת דבר שהוא היפוכה, כלומר, את הלחות שבעץ או בפתילה שהאש נאחזת בהם,

שהרי רבוי העשן הוא לפי רבוי הלחלוחית שיש בדבר ההוא. כך כביכול כשאור ה' מתגלה בשבתות ויו"ט [ויום טוב] שורף ומכלה דבר ההפוך הגלוי לאכפייא לסט"א [לסטרא אחרא].

שהרי כמות העשן תלויה בכמות הלחות שבאותו דבר; כך גם, כביכול, כאשר אור ה' מתגלה בשבתות וכימים טובים, הוא שורף ומכלה את הדבר הגלוי שמנוגד לו, כדי להכניע את סטרא אחרא.

5 וגם היא מקוטרת קיטור נקרא עשן דק כמו עשן המגמר והקטורת ולרוב דקותו לא נקרא בתורה בשם עשן כי אם בשם ענן כמ"ש וכסה ענן הקטורת.

גם היא "מקוטרת": קיטור הוא כינוי לעשן דק, כמו העשן של שרפת בשמים ושל הקטורת; ומפני שהוא דק כל כך, התורה אינה מכנה אותו "עשן" אלא "ענן", כמו שנאמר: "וכסה ענן הקטורת".

והיינו מפני שאינו שורף ומכלה דבר ההפוך ממש לפי שאין בדבר הנאחז בהם האור מדבר והיינו מפני שהוא אינו שורף ומכלה דבר שהוא הפוך ממנו ממש, שכן בדבר שהאש נאחזת בו אין מן ההפך אלא

ההפך כ"א [כל אחד / כל אחת] מעט מזעיר ואעפ"כ [ואף על פי כן] צריכה להיות בבחי' זו בבחי' מקוטרת לשרוף ולכלות כל אחד לפי מדרגתו ולפי מעלת נשמתו בעילוי אחר עילוי

מעט מזעיר. ואף על פי כן, היא צריכה להיות גם בבחינה זו, בבחינת "מקוטרת", כדי לשרוף ולכלות, כל אחד לפי מדרגתו ולפי מעלת נשמתו, בעלייה אחר עלייה.

ואח"כ יהיה בבחי' מור הוא האמור במגילה בהגיע תור נערה ונערה לבא אל המלך שכל נצוץ ישראל הם בבחי' נוקבא לגבי הקב"ה לעלות ולראות באור

לאחר מכן תהיה בבחינת מור. זהו הנאמר במגילה: "בהגיע תור נערה ונערה לבוא אל המלך". כל ניצוץ מישראל הוא בבחינת נוקבא ביחס להקדוש ברוך הוא, כדי לעלות ולראות באור

ה' כל אחד לפי מדרגתו ששה חדשים בשמן המור שמן הוא בחינת חכמה להיות בבחי' מור בבחי' מרירות שמאחר שעולה מן המדבר ומפרר ומפריד הרע להיות כלה ונשרף בעשן וקיטור

ה', כל אחד לפי מדרגתו: "ששה חדשים בשמן המור". שמן הוא בחינת חכמה; להיות בבחינת מור, בבחינת מרירות. שכן לאחר שהוא עולה מן המדבר ומפורר ומפריד את הרע, כדי שייכלה וישרף בעשן ובקיטור,

אזי ישכיל היטב ענין המרירות מן ההפך איך ומה הוא ואח"כ יבא לבחי' לבונה היא בחי' השמחה בחדות ה' ישמח ישראל בעושיו:

אזי יבין היטב את ענין המרירות מן ההפך, מהו וכיצד הוא. לאחר מכן יבוא לבחינת לבונה, שהיא בחינת השמחה בשמחת ה': "ישמח ישראל בעושיו".

6 וזהו ענין ששה חדשים בבשמים כי כמו שהריח נקלט ונכנס לתוך גופו ומענג בדשן נפשו הגם שהוא דבר שאין בו ממש ואין נראה ונתגלה לעין רק נקלט הריח לתוך גופו.

זהו [העניין של] "שישה חדשים בבשמים": כשם שריח נקלט ונכנס לתוך הגוף ומענג את הנפש בשפע, אף שאין בו ממש ואינו נראה או מתגלה לעין, אלא הריח רק נקלט בתוך הגוף.

כך ענין השמחה בה' הוא מעלמא דאתכסיא רק שמשמחת את הלב ומלהיטו להתלהט ולהתלהב באור כך גם השמחה בה' היא מהעולם הנסתר (עלמא דאתכסיא); אלא שהיא משמחת את הלב ומלהיטה אותו, עד שהוא מתלהט ומתלהב באור

ה' מכל אבקת רוכל הם כל מיני התלהבות אשר בכל נפש מישראל כל חד לפש"ד [לפום שיעורא דיליה]. והוא ענין בתמרוקי הנשים שבכל אלו הנערה באה אל המלך:

ה'. "מכל אבקת רוכל" הן כל מיני ההתלהבות שיש בכל נפש מישראל, כל אחד לפי מידתו. וזהו [העניין של] "בתמרוקי הנשים", שכן בכל אלה "הנערה באה אל המלך".

7 והנה כל מיני עליות והתקרבות כנס"י [כנסת ישראל] להקב"ה בשבת ויו"ט [ויום טוב] וכל מה שמתעלות בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות נק' בשם נגיעה בראש השרביט

והנה, כל סוגי העלייה וההתקרבות של כנסת ישראל אל הקדוש ברוך הוא בשבתות ובימים טובים, וכל העליות שלה, עלייה אחר עלייה, עד רום המעלות, נקראים "נגיעה בראש השרביט".

כי שרביט הזהב הוא המשכת אור א"ס ב"ה והוא הוא חיות כל העולמות עליונים ותחתונים כמ"ש את שרביט הזהב וחיה ואינה יכולה לעלות ולראות ולקבל חיותה מכל השרביט.

כי שרביט הזהב הוא המשכת אור אין סוף ברוך הוא, והוא עצמו חיותם של כל העולמות, העליונים והתחתונים, כפי שנאמר: "את שרביט הזהב — וחיה". ואין היא יכולה לעלות, לראות ולקבל את חיותה מן השרביט כולו;

רק השרביט נשאר בידו ורק הארה מגיע אליה בראש השרביט והארה זו היא בחי' אהבה עזה כרשפי אש ושלחבת העולה למעלה זהב העליון זהב התנופה

אלא השרביט נשאר בידו, ורק הארה מגיעה אליה, בראש השרביט. הארה זו היא בחינת אהבה עזה כרשפי אש וכשלחבת העולה למעלה: הזהב העליון, "זהב התנופה".

וקצהו התחתון הוא כשאהבה עזה זו בוערה ומתלהבת מהתבוננותו בגדולת אי"ס ב"ה ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וקצהו העליון הוא כשמתלהבת ומתלהטת מהתבוננותו במהותו ועצמותו ית' ולית מחשבה תפיסא ביה כלל

קצהו התחתון הוא כאשר אהבה עזה זו בוערת ומתלהבת בעקבות התבוננותו בגדולת אין סוף ברוך הוא, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. קצהו העליון הוא כאשר היא מתלהבת ובווערת בעקבות התבוננותו במהותו ועצמותו יתברך, ו"לית מחשבה תפיסא ביה כלל";

ולא שייך ביה לשון גדולה ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע רק על הארה והמשכת החיות ממנו ית' שייך לומר ממלא וסובב אבל לגדולתו דוקא אין חקר.

ואין שייך בו לשון גדולה, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. רק על ההארה והמשכת החיות ממנו יתברך שייך לומר "ממלא" ו"סובב"; אבל על גדולתו דוקא נאמר: "אין חקר".

פ"י דלא שייך כלל לחקור ולהתבונן בגדולתו איך הוא גדול מאד ומהולל אלא בשם הוי" ב"ה המורה על המשכת החיות לעולמות.

כלומר, כלל לא שייך לחקור ולהתבונן בגדולתו, כיצד הוא גדול מאוד ומהולל, אלא ביחס לשם הוי" ברוך הוא, המורה על המשכת החיות לעולמות.

אבל קמיה ממש כלא ממש חשיבו וכאלו אין שם עולמות כלל כמ"ש אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא ואתה הוא אחר שנברא העולם הכל בשוה

אבל קמיה ממש הכול נחשב כאין ממש, וכאילו אין שם עולמות כלל, כפי שנאמר: "אני ה' לא שניתי", וכן: "אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא אחר שנברא העולם" — הכול בשווה;

ולא שייך לפניו ית' בחי' עלמין לא בבחי' ממלא ולא בבחי' סובב כי אינו בגדר עלמין כלל.

ולפניו יתברך לא שייכת כלל בחינת עולמות, לא בבחינת ממלא ולא בבחינת סובב, כי הוא אינו בגדר עולמות כלל.

8 וכדכתיב גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו הר קדשו. וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] אימתי נקי גדול כשהוא בעיר אלקינו וכו'.

כמו שנאמר: "גדול ה' ומהולל מאוד, בעיר אלקינו, הר קדשו". וחכמינו זיכרונם לברכה אמרו: "מתי הוא נקרא גדול? כשהוא בעיר אלקינו" וכו'.

כי לפניו ית' לא שייך לשון גדולה מאחר שכל עולמות עליונים ותחתונים כולא כלא חשיב קמיה אלא מדת גדולתו הוא ענותנותו שמתלבש בבחי' גדולה כדי להיות מלכותו מלכות כל עולמים.

שהרי לפניו יתברך לא שייך המושג "גדולה", כיוון שכל העולמות, העליונים והתחתונים, נחשבים כולם כאין וכאפס לפניו. אלא שמידת גדולתו היא ענותנותו: הוא מתלבש בבחינת גדולה כדי שמלכותו תהיה "מלכות כל עולמים".

9 וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם. וזהו ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. פי' שלהיותך תהלות ישראל הוא בחי' ישיבה שהוא השפלה וענוה אצלך שבאמת אתה קדוש ומובדל מגדר זה.

כפי שנאמר: "ה' יושב כמלך לעולם". זהו [פירוש] הפסוק "ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל": היותך "תהילות ישראל" היא בחינת "יושב" – השפלה וענוה מצידך, שהרי באמת אתה קדוש ומובדל מגדר זה.

אבל לעתיד יתגלה אור ה' בגילוי רב ועצום דהיינו המשכת אלקותו ית' ועצמותו ומהותו מבחי' אני ה' לא שניתי היה הוה ויהיה ברגע אחד וראו כל בשר בעיני השכל גשמי כי אלהינו יהיה בבחינת זה כנ"ל. אבל לעתיד לבוא יתגלה אור ה' בגילוי רב ועצום. כלומר, תימשך אלקותו יתברך, וכן עצמותו ומהותו, מבחינת "אני ה' לא שניתי" – היה, הוה ויהיה ברגע אחד; ואז "וראו כל בשר", בעיני השכל הגשמי, ש"אלקיננו" יהיה בבחינת "זה", כנזכר לעיל.

10 והתגלות זה יהיה בתחתונים דוקא למטה. וכמו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל.

התגלות זו תהיה דווקא בתחתונים, למטה. וכפי שאמרו חז"ל על הפסוק: "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל":

שמלאכי השרת ישאלו זאת לצדיקים ובמקום שהיו מלאכי השרת אומרים איה מקום כבודו יאמרו מלא כל הארץ כבודו.

שמלאכי השרת ישאלו זאת את הצדיקים; ובמקום שבו היו מלאכי השרת אומרים "איה מקום כבודו?", הם יאמרו: "מלא כל הארץ כבודו".

11 וזהו אשת חיל עטרת בעלה שאור ה' המתגלה בה עכשיו נקרא בעלה. אבל לעתיד יהיה במדרגה גבוה יותר.

זהו [פירוש] "אשת חיל עטרת בעלה": אור ה' שמתגלה בה עכשיו נקרא "בעלה", אבל לעתיד לבוא [היא] תהיה במדרגה גבוהה יותר.

לכן כתיב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. פיי שלא יהיה שייך לה בחיי קימה ועלייה כי יהיה אור ה' בגילוי רב למטה דוקא.

לכן נאמר: "נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל". כלומר, לא תהיה שייכת בה בחינת קימה ועלייה, כי אור ה' יתגלה בריבוי דוקא למטה.

והיינו משום שאתהפכא חשוכא לנהורא ולא לאכפייא לסט"א [לסטרא אחרא] בלבד לבטלם ולהכניעם כמו בשאר גלות דכתיב למכה מצרים בבכוריהם וגו'.

וזה משום שהחושך יהפוך לאור, ולא תהיה זו רק הכנעת הסטרא אחרא, לבטלה ולהשפילה, כמו בגלויות האחרות, שעליהן נאמר: "למכה מצרים בבכוריהם" וגו',

ויהרג מלכים אדירים וגו'. רק כי גם אז אהפך אל עמים שפה ברורה וגו' והלכו עמים רבים וגו'.

"ויהרג מלכים אדירים" וגו'. אלא שאז גם כן "אהפוך אל עמים שפה ברורה" וגו', ו"והלכו עמים רבים" וגו'.

12 והנה מעין זה היה הנס של פורים שנתהפך לב אחשוורוש לטוב. אותו הפה עצמו שאמר והעם

והנה, נס פורים היה מעין זה: לבו של אחשוורוש נהפך לטובה. אותו פה עצמו שאמר: "והעם לעשות בו כטוב בעיניך",

לעשות בו כטוב בעיניך הוא עצמו אמר ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם. שהוא ענין אתהפכא חשוכא לנהורא ונגלה כבוד ה' למטה במקום החשך דוקא:

הוא עצמו אמר: "ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם". זהו ענין הפיכת החושך לאור, ו"ונגלה כבוד ה'" למטה, דוקא במקום החושך.

13 ולכן אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] שגם הלכות אינן בטלות. וביאור הענין כי הנה ארז"ל [אמרו רבתינו

זכרונם לברכה] על פסוק ברח דודי ודמה לך לצבי וגו' מה צבי מחזיר ראשו לאחוריו.

לכן אמרו חז"ל שגם החלכות לא יתבטלו. ביאור הענין: חז"ל אמרו על הפסוק "ברח דודי ודמה לך לצבי" וגו': "מה צבי מחזיר ראשו לאחוריו..."

דהיינו עד"מ כמו שבאדם בעצם ראשו הנה מונח בתוכו מוח ושכלו ובינתו וכשמחזיר עצם ראשו לאחוריו

כלומר, על דרך משל: בתוך עצם ראשו של אדם נמצאים מוחו, שכלו ובינתו; וכשהוא מפנה את עצם ראשו לאחור,

הנה גם המוח אשר בתוכו ורוח שכלו ובינתו נמשכין אחריו כך כביכול המשיך הקב"ה והלביש רצונו וחכמתו במקום אחריו שהם בחינת חיצוניות דהיינו בענינים גשמיים כמו בבהמות בסדר קדשים.

גם המוח שבתוכו, ורוח שכלו ובינתו, נמשכים אחריו. כך גם, כביכול, הוריד הקב"ה והלביש את רצונו וחכמתו במקום "אחריו", שהוא בחינת חיצוניות, כלומר בענינים גשמיים, כגון בהמות בסדר קדשים

14 ובמעות בסדר נזיקין. דפנימית רצונו וחכמתו ית' מלובשים בהם וגם מדותיו ית' הם נמשכים אחריהם מאליהם וממילא כמ"ש השיב אהור ימינו וגו'.

וגם בעניני ממון שבסדר נזיקין. שכן פנימיות הרצון והחכמה שלו יתברך מלובשת בהם, וגם המדות שלו יתברך נמשכות אחריהם מעצמן וממילא, כמו שכתוב: "השיב אהור ימינו" וגו'.

ובחכמה אתברירו פי' כי אין לשון בירור נופל אלא בדבר שמתערב כגון מין במינו ואינו ניכר. כך עד"מ סרסור המחליף פרה בחמור לגבי השונה משנה והלכה זו.

ו"בחכמה יתבררו". כלומר, לשון בירור שייכת רק בדבר שהתערב, כגון מין במינו שאינו ניכר. כך, על דרך משל, סרסור המחליף "פרה בחמור", לעומת מי ששונה משנה והלכה זו.

15 וכן קצב המתעסק בנתוח אברי הבהמה לנתחים ובבני מעים וכו' הוא קצב. אך המתעסק לידע כל פרטי הלכות התלויין באברי הבהמה להבדיל בין טרפה לכשרה

בדומה לכך, קצב העוסק בחיתוך אברי הבהמה לנתחים ובהתעסקות בבני המעיין וכו' הוא קצב. אבל מי שעוסק בידיעת כל פרטי ההלכות התלויות באברי הבהמה, כדי להבחין בין טרפה לכשרה,

וכן במחליף פרה לידע ולהבדיל ולברר בין חייב לזכאי וכן בסדר טהרות בין טמא לטהור כו'.

וכן בדיני מחליף פרה, כדי לדעת, להבחין ולברר בין החייב לזכאי, וכן בסדר טהרות — בין הטמא לטהור וכו';

16 וכן בכל ש"ס [ששה סדרי משנה] משנה וגמרא וכל הפוסקים ראשונים ואחרונים מתגלה ומתברר רצון העליון וחכמתו ית' ועל ידי זה מתברר ונפרד הרע מהטוב

וכך גם בכל הש"ס — במשנה ובגמרא — ובכל פוסקי ההלכה, הראשונים והאחרונים, מתגלים ומתבררים רצונו העליון של ה' וחכמתו, ועל ידי כך הרע מתברר ונפרד מן הטוב,

דהיינו הפסול מהכשר וחייבמזכאי וכן במצות מעשיות התלויין במדות כגון שומר אבידה שפטור ליתן פרוטה לעני. שעוסק במצוה פטור ממצוה.

כלומר, הפסול נבדל מן הכשר, והחייב מן הפטור. וכן במצוות מעשיות התלויות במדות, כגון מי ששומר אבידה ופטור מלתת פרוטה לעני, משום שהעוסק במצווה פטור מ[מצווה אחרת].

17 והיינו אם עוסק בה לצרכה לשטחה ולנערה ואין חילוק בין היא אבדת עשיר או עני.

כלומר, אם הוא מטפל בה לצורכה, כדי לפרוש אותה ולנער אותה; ואין הבדל אם האבדה היא של אדם עשיר או של אדם עני.

משא"כ אם שומר כסות שלו אפי' [אפילו] אינו עשיר כמו בעל אבדה הרי אין בו מצוה.

לעומת זאת, אם הוא שומר על הבגד שלו, אף שאינו עשיר כמו בעל האבדה, אין בכך מצווה.

וכן הענין בצדקה וגמילות חסדים מה שעושה חסד עם הבריות הרי זה מצוה. ואם עושה לצרכו אין בו מצוה.

וכך גם בצדקה ובגמילות חסדים: כשאדם עושה חסד עם הבריות, הרי זו מצווה; ואם הוא עושה זאת לצרכו, אין בכך מצווה.

וא"כ כשעושה מצוה בדבר גשמי הרי הוא ענין ההתהפכות חשוכא לנהורא שאור ה' הוא גילוי רצונו ית' ואור במקום החשך הגשמי דוקא:

אם כן, כאשר אדם מקיים מצווה באמצעות דבר גשמי, זהו עניין הפיכת החושך לאור: אור ה' הוא גילוי רצונו יתברך, [והוא] אור במקום החושך הגשמי דווקא.

18 וזהו הנה זה עומד אחר כתלנו. פירוש בחי' חכמתו ורצונו ית' הוא בחי' התגלות בבחי' זה בעניני התורה

וזהו [פירוש] "הנה זה עומד אחר כתלנו". כלומר, בחינת חכמתו ורצונו יתברך היא בחינת התגלות בבחינת "זה", בענייני התורה;

אלא שעומד אחר כתלנו שאין אור ה' שורה ומתגלה בו מפני שעונותיכם מבדילין ועומד לנגדו בכותל.

אלא שהוא עומד "אחר כתלנו", משום שאור ה' אינו שורה בו ואינו מתגלה בו, מפני ש"עונותיכם מבדילים" ועומדים כנגדו כחומה.

19 והעצה היעוצה לזה משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. כי חלון הוא חלל שנעשה בכותל.

העצה לכך היא: "הוא משגיח מן החלונות, מציץ מן החרכים". חלון הוא פתח שנעשה בקיר.

וכן ענין החרכים אלא שחרכים הם סדקים קטנים וחלון הוא חלל גדול יותר. כך ע"ד משל הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] פתחי לי כחודה של מחט כו'.

כך גם החרכים, אלא שחרכים הם סדקים קטנים, ואילו חלון הוא פתח גדול יותר. בדרך משל אמרו חז"ל: "פתחי לי [פתח] כחודה של מחט" וכו'.

דהיינו שישבור לבו לב האבן להיות לו רוח נשברה לב נשבר כי כל המסכים והכותל והמחיצה המפסקת בינו לאביו שבשמים הוא בחי' גסי הרוח אשר על כן מחשב עצמו ליש. וחפצי יקרים בעיניו מחפצי שמים:

כלומר, שישבור את לבו, את לב האבן, וכך יהיה לו "רוח נשברה, לב נשבר". כל המסכים, הקיר והמחיצה המבדילים בינו לבין אביו שבשמים הם בחינת גסות הרוח, שבעטיה הוא מחשיב את עצמו ליש, ורצונותיו שלו יקרים בעיניו יותר מרצונות שמים.

20 ועם כל הנ"ל יובן ויבואר היטב ענין אסתר שמתחלה בראותו את המלכה עומדת בחצר היה בחי' זאת עולה מן המדבר הנ"ל.

לאור כל האמור יובן ויתבאר היטב עניינה של אסתר: בתחילה, כאשר המלך ראה את המלכה עומדת בחצר, היא הייתה בבחינת "זאת עולה מן המדבר", כפי שהוזכר לעיל.

כי גם בחי' חצר הפנימית למדבר יחשב נגד בית המלך ממש לפי שאין המלך דר בקביעות בחצר כמו בבית אזי מתגלה הארת והמשכת אור ה'.

כי גם בחינת החצר הפנימית נחשבת למדבר לעומת בית המלך ממש, שכן המלך אינו שוכן בחצר דרך קבע כפי שהוא שוכן בבית; אז מתגלה הארה והמשכה של אור ה'.

21 ואז ותקרב אסתר שמתעלה ומתקרבת אל המלך בתשוקה לדודה. אבל כל העליות והתקרבות אינו אלא ותגע בראש השרביט.

ואז "ותקרב אסתר": היא מתעלה ומתקרבת אל המלך מתוך געגוע לדודה. אולם כל העליות וההתקרבות אינן אלא "ותגע בראש השרביט".

אבל אחרי כן כתיב ותוסף אסתר וגוי' דהיינו בהיותה אתו בבית ותבך ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי אשר חשב על היהודים.

אבל לאחר מכן נאמר: "ותוסף אסתר" וגוי', כלומר, כשהייתה עמו בבית, "ותבך ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי אשר חשב על היהודים".

שהבכיה היא לעורר רחמים רבים על נצוץ אלהות אשר נתלבש בלבושים גסי הרוח מבחי' המן אשר הוא חשב על היהודים. כי ממנו באים ליהודים מחשבות כאלו.

כי הבכי מעורר רחמים רבים על ניצוץ אלוקות שהתלבש בלבושים של גסות רוח, שמקורה בכחינת המן, אשר "חשב על היהודים"; ממנו באות ליהודים מחשבות כאלה.

22 ואז יתהפכו חשוכא לנהורא. ולכן ויושט המלך לאסתר את כל השרביט הזהב שיאיר אור ה' בגילוי למטה דוקא.

ואז החושך ייהפך לאור. לכן "המלך הושיט לאסתר" את כל "שרביט הזהב", כדי שאורו של ה' יאיר בגילוי דווקא למטה.

ואז ותקם אסתר פ"י שקמה על עמדה ועל מצבה שלא תצטרך עוד לבחי' עולה מן המדבר.

ואז "ותקום אסתר" — כלומר, היא קמה וניצבה במקומה ובמעמדה, כך שלא תזדקק עוד לבחינת "עולה מן המדבר".

וזהו ותעמוד לפני המלך שתהא במדרגה גדולה לפניו כמ"ש א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] (וע' מענין ויושט המלך כו' במ"ש פ' ראה ע"פ כי תשמע בקול כו'. ובמק"מ [ובמקדש מלך] ח"א [חלק א'] פ' ויחי) (רכ"ח ע"ב).

וזהו [פירוש] "ותעמוד לפני המלך": שהיא תהיה במדרגה גבוהה לפניו, כמו שנאמר: "אשת חיל עטרת בעלה". (וראו בעניין "ויושט המלך" וכו' את הנאמר בפרשת ראה על הפסוק "כי תשמע בקול" וכו', וכן ב־Mikdash Melech, חלק א', פרשת ויחי) (228b).

גם שם בד"ה כי תשמע הנ"ל נתי' [נתבאר] ענין חצר הפנימית וענין בית. וע' עוד מענין בית לעיל פ' בראשית בד"ה השמים כסאי כו'

גם שם, במאמר המתחיל "כי תשמע" הנזכר לעיל, התבארו עניין החצר הפנימית ועניין הבית. וראו עוד בעניין הבית לעיל, בפרשת בראשית, במאמר המתחיל "השמים כסאי" וכו'.

ויושט המלך לאסתר את שרכיט הזהב ותקם אסתר...

אי זה בית כוי ועי עוד לעיל פי וישב בהפטרה דחנוכה ע"פ תשמור את חצרי בע"א [באופן אחר]:

"אי זה בית" וכו'. וראו עוד לעיל, בפרשת וישב, בהפטרה של חנוכה, על הפסוק "תשמור את חצרי", בדרך אחרת.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/megillas-esther/6

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק